

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu
se primesc. Manuscripte
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele birouri de anunțuri:
In Viena: M. Duka Nachf.
Max. Augenföld & Emrich Looser.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelik.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ciă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. dublu pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
soriă 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 54.

Brașov, Miercuri 10 (22) Martie.

1899.

Estinderea dreptului electoral.

Când cu tratările dintre guvern și opoziția maghiară pentru încheierea vestitului compromis, acesta din urmă a fost ridicat, precum scim, între multe altele și postulatul, ca dreptul electoral să se estindă, ér censul să se reducă și să se unifice. Mișcarea acesta în favorul dreptului electoral a fost inițiată de membrii fracțiunii lui Ugron și deputatul Polonyi a lansat mai întâiu cestiunea în conferențele comune ale partidelor opoziționale. Ea a format unul din obiectele tratărilor amintite. Szell, care ca om de încredere al monarhului a condus tratările, a răspuns însă opoziției, că cestiunea largirii dreptului electoral, având multe latură și rezolvarea ei fiind dificilă, el nu este în poziția să-și precizeze punctul de vedere, să se lase decă la o parte discuția ei și încurând densus se va pronunța cu ocaziunea desbaterei bugetare.

Acuma un alt membru al fracțiunii Ugron, deputatul Hollo, a venit în ședința de ér a camerei și, cu ocaziunea desbaterei bugetului ministeriului de interne, a reamintit ministrului președinte promisiunea dată, cerând să se declare în cestiunea estinderei dreptului electoral. Deputatul Hollo a pledat și de rëndul acesta pentru principiile, de cară a fost condusă opoziția, când între condițiunile compromisului a înșirat și pretensiunea privitoare la largirea dreptului electoral și la reducerea și egalizarea censului. A arătat, cât de mult a rămas înderët Ungaria în privința acesta față cu alte state și că aici numai o mică minoritate se bucură adă de dreptul electoral, pe când masele mară ale populațiunii sunt despoiate de el. Trebuie neapërat să facem cevași, duse el, ca să corëspundem spiritului timpului; să nu așteptăm până când o ast-fel de reformă se va impune cu forța, ci să luăm de cu vreme măsură, ca să

putem satisface cerințelor de astădi.

Firesce, că Hollo și-a dat silința să risipescă grijile și temerile conaționalilor săi, că ar fi periculos pentru caracterul național maghiar al statului, decă s'ar împărțăși mai mulți cetățeni de favorurile constiției. Par'că, duse el, statul național maghiar s'ar întemeia numai pe violența unei minorități aristocrate!

A vorbit Hollo și de cestiunea naționalităților, ducând, că ea nu pôte împiedeca estinderea dreptului electoral — aducând ca argument două momente; întâiu, că în cercurile, unde naționalitățile sunt precumpănitoare alegătorii lor și astădi sunt în majoritate; al doilea; că va fi cu mult mai bine, decă deputății naționalităților vor lua parte în parlament, decă ca să agiteze înafără de el.

Ambele aceste argumente au întimpinat reprobări din partea majorității, ceea ce a făcut pe vorbitor să esclame, că decă li-se pare, că săritura ar fi prea cutezată, cei dela putere să caute cel puțin a crea o punte de trecere din stările triste de astădi.

Ministrul-președinte Szell a răspuns imediat, arătând în felul său urban, că, deși ține sémă de dorința opoziției, totuși nu pôte face încă declarațiuni. A vorbit cu multă precauțiune, accentuând de repeți-oră indeosebă „împrejurările date“, cară fac, ca fiă-care Maghiar să fie cu mare băgare de sémă în această cestiune, care — e atât de delicată, încât cel mai mic pas greșit ar puté să aibă consecențe fatale, ale căror urmări nu s'ar mai puté apoi îndrepta.

Szell a promis, că va studia cestiunea din toate punctele de vedere și la timpul său se va pronunța mai pe larg asupra ei. Hollo a luat la cunoștință răspunsul numai tălmăcindu-l așa, că astădi încă ministrul-președinte nu vré să se declare,

dér că nu se va feri mult timp de-a se ocupa de cestiune.

Asupra acestei discuțiuni, importantă, vom reveni pe larg. Deocamdată o semnalăm ca un semn caracteristic al situațiunei.

„Cel mai amenințător pericol.“

„Unirea“ din Blășiu publică în fruntea numărului său dela 18 Martie un articol, în care arată asupra periculelor, ce amenință din trei părți autonomia bisericei române unite. Vorbind în special despre cel mai mare pericol, care consistă în subvenționarea preoțiunei române unite, și care este cel mai amenințător, „Unirea“ duse următoarele:

Atacul acesta nu e intentat în mod direct celor ce stau în fruntea bisericii, ci ignorând în mod cu totul nedemn organizațiunea noastră bisericească, statul își arogă dreptul de a-și câștiga ingerințe nemijlocite prin împărțirea de ajutoare. Trebuie să recunoscem, că atacul acesta este destul de precugetat, și să ne dăm sémă de îngrozitorul efect distructiv, ce ar produce. Starea miseră a preoțiunii noastre e un adever pe cât de trist, pe atât de real. O ameliorare a acestei stări ar fi nu numai binevenită, dér și necesară, ca să nu dicem absolut necesară. Și statul în tendența lui de omnipotență, a aflat forțe bun prilej de a și oferi cei trei deei de arginți, cu cară să ne cumpere independența clerului nostru miser. De sigur, nu dragostea față de cler, nici dragostea față de biserica noastră l'a îndemnat la acest pas. E o ocazie binevenită de a-se amesteca în viața noastră intimă bisericească, și acesta nu în mod cinstit, ci cercând a rumpe în două clerul, momindu-l, ca în schimbul unui favor material să-și calce consciința în picioare, și să închidă ochii în fața insultei, ce se comite față de biserica-mamă.

Și decă mâne poimâne, ne-am pomeni, că statul fixând subvenționarea clerului nostru, ar cere în schimb, ca acesta să se adreseze direct la el, ca desconsiderarea superiorităților bisericești mai înalte, să ne dăm sémă, ore căți ar urma invi-

tării? Fără de a vorbi în cifre, putem spune, și témă ne e, că nu ne înșelăm, când spunem, că vor fi forțe mulți.

Ajunge astfel clerul nostru slugă la doi stăpâni, și fiind-că nimenea nu pôte servi la doi stăpâni, va fi silit a se alipi de acela, care îl susține.

Ajunge astfel organizațiunea noastră bisericească o ilusie, hotăririile consistențelor litere mörte, biserica însă-și un apendice al statului omnipotent.

Evident, că dintre cele trei pericole, ce ne amenință, acesta este cel mai amenințător. Celorlalte două li-se pôte pune o rezistență mai impunătoare în cadrele organizațiunii noastre bisericești, dér acesta desconsideră chiar organizațiunea bisericească, fără care nu mai este luptă, nu mai sunt conducători, nici unitate de acțiune, ci fiă-care se călăuzesce de propriul interes personal.

Și decă accentuăm necesitatea unității de acțiune în celelalte casuri, cu atât mai mult trebuie să o accentuăm în acest din urmă cas, care tinde de a dreptul la estermnarea bisericeii noastre naționale.

Și decă în fața unui pericol atât de mare, ne vom divisa noi de noi, fără a avé o normă de acțiune comună și solidară, procesul de descompunere va începe a-și validita efectele fatale.

„Nimicirea Maramureșului.“

Intr'un articol intitulat: „Cum se nimicesce Maramureșul“, foia catolică maghiară „Alkoholmány“ dela 19 Martie n. se ocupă de sörtea populațiunii acestui comitat bantuit de cămătarii jidovi.

Arată, cum în comuna Apșa de sus, care are 2242 locuitori români, jidanul Hofman Jankel a ocupat apröpe întreg hotarul prin cămătării, măcarcă înainte cu căți-va ani, când s'a năpustit asupra acelei comune, nu avea absolut nici o avere. Jidanul împrumuta țeranilor români bani cu camete mară, fără a-i provoca să plătescă, până când la urmă țeranii s'au pomenit, că moșiile nu mai sunt ale lor.

Peste 300 de țeranăi români vor fi scoși în curënd din case și din moși, vëndându-li-se cu toba tot ce au.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Taina.

După M. Seruo.

Era o di căldurosă de August. În odaie aer nădușitor. Dimineața muștele mară bizăiau trist și monoton, aședându se acum pe zaharniță, acum pe paharul cu limonadă, ori pe sticla cu sirop de smeură. Ele supărau necontentit pe bolnava, care zăcea în pat, și care durmea în adênca-i amezelă — prevestitörea morții. În zadar fiul bolnavei le alunga c'un eventualiu, căci ele meren se reîntorceau aședându se pe buzele umede întredeschise, prin care respirul eșia greu și horcăitor.

Dina trecü și sêra ferestrele nu mai puteau fi deschise, aer nu mai intra în casă. Era un năduf amezitor în odaie. Pietro ședea priveghind lângă mama lui. Linștea din casă nu era conturbată, decă de gemătul timpit al muribunde.

Pietro priveghia țintindu-și nemışcat privirea spre fața mamei sale, ca și când

ar vré să-și imprimeze adênca în memorie acesta față slăbită și störsă de bolă, pe ale cărei trăsături se aședă chipul nemışcat al morții. El șoie, că mama lui va muri. Inșă în ochii săi uscați nu se ivesc lacrimi, nici plânsul nu-i sguđuie pieptul slăbit de priveghiere: era amezit. Trăia în acesta odaie ca împietrit, umbra în sus și în jos în neșoie, da bolnavei doctorii și beutură, îi tocmia pernele sub cap, îi ajuta când vré să se ridice. Ca un lunatic și cu ochii mară cășcați umbra prin casă, împlinind cu delicateță de femeia funcția durerösă, ce și-o luă asupra-și din cea mai desövrșită iubire fiască. Pietro nu se cutremura, nu murmura și își impunea desövrșită resignațiune; numai când auđuia tusea încetöree, fața i se făcea palidă și își întoroea capul într'o parte. Pe când mama lui zăcea în somn amezitor, de care Pietro avü tot-déuna mai mare respect, decă de trezvie, el căđu pe gânduri grele.

Că mamă era muribunda! Mama tuturor mamelor, ea era iubirea de mamă întrupată până la nebunie. Dela nascere și până în acest moment, în bucurii și du-

reră, în norociri și nenorociri, ei au trăit vecnic împreună, mamă și fiu nu s'au despărțit pe-o clipă măcar. Până la vârsta de deuce ani ea l'a culcat în patul ei, și el își pleca capul pe sinu-i iubitor. Mai târziu erau împreună în aceeași odaie, ér și mai târziu el în odaia laterală și cu ușa deschisă, ca să pöta vorbi unul cu altul. Mama lui l'a scăpat de toate bölele din copilărie, i a dat viață prin vocea ei dulce și prin farmecul privirilor, suflet i a dat prin suflarea ei. Prin ploii și furtună l'a condus la școlă și l'a reconduc de acolo acasă. Aici învêtau împreună, și mama își sfărma mintea, ca și el, cu problemele matematice. Pietro era ușuratic și pururea distras; mama lui îl certa, apoi plângea, și fiul ei plângea împreună cu ea. Împreună mergeau la plimbare, — Pietro, drăguț și elegant îmbrăcat cu vestimente cusute de mama lui, care zimbea fericită privindul. Serile de vëra le petreceau în conversații lungi. Mama îi spunea lui Pietro încet și cu încredere tot ce i frumos și tot ce-i urit în viață. Fiul ei o asculta, și nică-odată nu da vr'un răspuns. Ea însă nică-odată nu i-a

povestit despre ea și trecutul ei, numai despre Pietro și viitorul său. Mai târziu, când copilul deveni mai mare, îi dicea une-ori:

— Spune-mi ceva despre tine, mamă dragă.

— Nu, de ce ț'ași spune? răspundea ea scurt, și fără de veste paliditatea i-se aședă pe față.

Astfel de mamă era femeia muribundă; mamă îi era inima, mamă mintea, mamă trupul, mamă în jertfă și abnegațiune, în gingășia infinită și în pasiunea ei adênca. Fiul său îi sémăna întru toate, căci mama îl născuse și crescuse asemenea ei. Între mamă și fiu o perfectă comunitate. Unul le era surisul, și decă să priveau unii pe alții, gândurile lor se transplantau împrumutat în sufletele lor.

Pietro stă încă la picioarele ei, cu capul plecat pe genunchii bolnavei, care îi netedescă fin și cu iubire përl, ér în urechi îi șoptescă adevărurile vieții; acest copil însă este acum bărbat, a trecut peste nouăspre-deuce ani, e puternic, curagios, un

După ce fôia ungrăscă spune, că asemenea casuri sunt de toate zilele în Maramureș, unde Jidanii cămătarî și fără inimă duc la perșare poporul, fără ca cineva să cuteze a pune stavilă acestor devastățiunii, — face la adresa fruntașilor români din Maramureș următoarele observări semnificative:

„Mărturisim — dice „Alkotmány“ — „că nu ne putem explica indiferențismul fără părechidă al inteligenței patriotice române din Maramureș, care privește cu mâinile în sîn la această devastățiune — propter metum Judaeorum. Decă în Ardeal și alte părți au scuit înființa institute de credit și asociațiunii, pentru-ca să scape pe popor din jugul Jidanilor, pentru ce tocmai în Maramureș nu fac nimic, unde e mai mare necesitatea? Nu-i dore înima față cu acel cinstit, dăr înapoiat popor, pe care acum indiviđi de soiul lui Jäger, David și Hofman Janke îl fac să rămână fără case?”

„Pentru mântuirea poporului din Maramureș s'ar pute face foarte mult, dăr decă aceia nu fac nimic, cari trăsesc în mijlocul lui, cum putem aștepta să facă guvernul, care însu-și își primește informațiunile dela Jidanii și dela debitorii Jidanilor?”

Rău, foarte rău trebuie să stea lucrurile în Maramureș, decă un țiar ungrăsc, ca „Alkotmány“, se simte dator în numele umanității și al creștinătății să dea alarmă, că Maramureșul e în pericol de-a fi nimicit de cămătarii jidovi. De astă-dată fruntașii poporului nostru din acel comitat ar pute să-și ia la inimă justa apostrofă a fôiei ungrăscă, care nu ne îndoim, că în cazul de față emană dintr'o sinceră compătimire față cu victimele nesățioșilor și neomenoșilor cămătarî.

Are dreptate fôia creștină ungrăscă, că decă nu vor sări înși-și Români luminați și cu dare de mână în apărarea poporului amenințat din Marmăția, cine să-i vină în ajutor? Cetăscă dăr cu băgare de seamă fruntașii poporului nostru din Maramureș cele de mai sus, căci le vor servi ca dojană mai mult chiar, decă acele rënduri li-s'ar fi adresat din partea romănescă.

Programul lui Ugron. Duminecă s'a prezentat Gabriel Ugron în Șimleul-Silvaniei, ca să-și țină acolo vorbirea-program, în prejma alegerii sale de deputat, căci — pe cum seim — el a primit candidatura acestui cerc electoral, rămas vacant după retragerea lui Banffy. Din cele ce le-a dîs Ugron remarcăm următoarele: a accentuat introducerea votului universal la alegerile dietale; bărbații dela guvern să informeze și convingă corôna, că nația maghiară este cea mai puternică fortăreță a dinastiei; cere curte maghiară deosebită, capul statului să petrecă mai mult în Ungaria; cere introducerea limbei maghiare în armata comună; stindardul național să

fie respectat în această armată; în delegațiunii va intra; pentru honveđime cere tunuri; cere teritor vamal autonom, bancă națională maghiară și regularea valutei aului. Pe baza această va încheia alianță cu deputații ori-cărei partide din dietă, fără deosebire. În fine dîse, că poporul numai așa pôte fi fericit, decă e religios. — A bătut la ochi, că în loc de numirea: „partida independentă și dela 1848“, el s'a folosit în vorbirea sa numai de numirea: „partida dela 48“, vrënd prin această să marcheze deosebirea lui de partidele cari stau pe baza dela 67, precum și de vechia partidă independentă. Prin această — se dice — a voit să mulcomescă, roguțe, pe Austriaci, cari nu pot suferi numirea de „partidă a independenței“.

Din Bucovina.

(Dieta).

În ședința de Joi a dietei din Cernăuți, a fost o interesantă dezbateră în cestiunea economică a țării, a cărei basă a format-o raportul comisiei administrative. Acest raport cuprinde și un fel de program al guvernului în cestiunea economică, și presidentul țării br de Bourguignon l'a și apărât deja la început, declarând între altele, că va face tot posibilul, de a realiza acest program.

La discuțiune au luat parte mai mulți oratori ai partidelor din dietă. Printre discursuri remarcăm pe acela al deputatului român Tudor cav. de Flondor, care ca econom practic a descris în liniamente generale situația economică precară a Bucovinei și a arătat cum Bucovina a ajuns în prejma unui cataclism economic.

În următoarea ședință de Vineri 17 Martie de o deosebită importanță a fost propunerea d-lui Dr. G. Popovici și soții în privința schimbării legii electorale. Eță această propunere:

Legea electorală dietală, ce e în vîgore, e lacunară relativ la dispozițiunile, ce privesc procedură electorală, și insuficientă de a reprezenta masele largi ale populațiunii, er mai ales înconformă cu lărgirea importanță a dreptului electoral, săvărșită prin legea din 14 Iunie 1896 F. L. I. Nr. 169 în favorul alegerilor pentru parlamentul din Viena.

Drept aceea prezintă subscripții următoarea propunere:

Înaltă dietă binevoescă a decide:

Comitetul țării primesce mandatul de a revizui legea electorală dietală a Buc. vinei și de a elabora la sesiunea viitoare un proiect de lege prin care

1. se lărgesc cautele pentru a înlătura ori ce influințare ilicită a alegerilor“.

Cernăuți, 16 Martie n. 1899.

Dr. Iancu Flondor, Dr. George Popovici, G. bar. Vasilco, Teodor Flondor, Gri gorcea, bar. Mustata, Dr. Turcan, Onciul, Dr. Volcinschi.

După această s'a trecut la continuarea dezbaterii asupra raportului comisiei ad-

ministrative. După-ce vorbesc deputații Kipper, Dr. Smal-Stocki și Dr. A. Skedl, s'a dat cuvântul deputatului

Dr. I. cav. de Flondor. D-sa dîse, că are mandat de-a precisa în cemeră punctul de vedere al partidului național român față cu rezoluțiunile prezentate în obiectul de sub dezbateră. Nu vré să detragă din valoarea elaboratorului, ce l'a prezentat referentul, dăr află în el goluri, cari trebuie umplute, și partidul național român ia în privința această angajamentul inițiativei. D-l Flondor salută însă cu bucurie rezoluțiunea propusă de consilierul Langenhan, în care se afirmă punctul de vedere al egalei îndreptățiri și al independenței Bucovinei și în privința economică față de celelalte provincii ale Cisleitaniei. În fine oratorul combătă toate celelalte rezoluțiuni.

Constatăm, că și de rëndul acesta, membrii partidului național român din Bucovina și-au făcut datoria, apărând prin unul său altul din ei, punctul de vedere românesc și interesele bine pricepute ale elementului român autohton.

SCIRILE ȚILEI.

— 9 (21) Martie.

Pentru masa studenților români din loc am mai primit din partea d-lui Dr. Maximilian Popovici, chimist și inspector la regia monopolurilor Statului în Bucuresci, suma de Lei 20, pe cari i-am și înaintat d-lui director Onițiu pentru a-i adauge la fondul mesei studenților. Sinceră mulțumită generosului dăruitor!

Societatea geografică română. Duminecă s'era s'a ținut o ședință publică, în care d-l G. Ionescu-Gion și-a dezvoltat conferința sa, precum și d-nii ingineri Bretea și Novian, cari au însoțit conferințele lor de proecțiuni electrice. Ședința a fost prezidată de M. S. Regele. Au asistat: A. S. R. principele Ferdinand. d-l D. A. Sturdza, d-l de Fonton și un număr ales public.

Alte treceri dela catolicism la ortodoxism. „Alkotmány“ aduce scirea, că esemplul dat de Bunevații din Santova va fi urmat și de alți Bunevați din comitatul Baciu. Cam 200 locuitori bunevați din comuna Beregh încă se pregătesc a trece dela catolicism la ortodoxism. Asemenea mișcare se observă în comunele Szonta, Vajszka, Pļavna și Bogyan. — Fructele șovinismului maghiarizator!

Coloniștii dela Șermaș. Fiascul politice de maghiarizare prin colonisări îl caracterizează și următoarea scire, ce ni se comunică cu privire la coloniștii unguri dela Șermaș, pe Câmpia: „Colonul Nyulasi Sandor“, dice corepondentul „a folosit moșia, ce i-s'a dat, timp de 4 ani fără a fi plătit nimic din amortisații. În cele din urmă vedënd, că-l silesc să plătescă, și-s'a vëndut tot ce a avut și, încăr-

cându-și nevasta și copiii pe tren, i-a espedat acasă. El însă fiind-că era pedepsit cu 4 zile de temniță, s'a anunțat la judecătoria din Mociu, spre a-și face pedepsa. Dăr într-aceea s'a observat, că voesce să fugă și, punënd mâna pe el, de vre-o patru săptămâni se află arestat în Mociu. Il chinuesc în tot chipul să și aducă familia înderăt, dăr nu voesce nici să plătescă pentru cei patru ani, cât a folosit moșia, nici să se mai întorcă la moșia. S'a săturat bietul om de colonizare și nici de nume nu vré să-i audă. Peste tot, tréba cu colonisările în Câmpia merge rău. Ce-i drept, au mai venit la Șermaș 12 Săcui coloniști și se mai așteptă vre-o patru familii șocuesc dela Chiueșd, dăr pentru aceea vre-o sută de case sunt încă tot gôle. Guvernul nici cu bani nu pôte pune pe conaționali săi în serviciul politice sale de maghiarizare prin colonisări. — X“.

Atentat în contra unui episcop. Episcopul Panaret din Crusevo, era să fie victima unei agresiuni a Grecilor, cari au vrut să-l sugrume în biserică, chiar pe când slugea. Motivul e, că a determinat pe părinții unor copii, ca să trimetă pe copiii lor în școla romănescă și în cea sêrbescă de acolo.

„Erger, Berger, Schossberger“. În „literatura“ maghiară există o poesiă, care se începe cu aceste trei nume. Poesia datează din timpuri mai vechi, când Ungurii erau încă țari și mari față cu Jidanii. De vre-o două-șeci de ani încôce însă cântarea acestei poesii este strict oprită, deorece ea e supărătoare pentru Jidanii. „Valahii“, Sêrbii, Germanii, etc. pot să fiă batjocuriți ori cât, de Jidanii însă să nu se atingă nimeni, căci ei sunt ađi reprezentanții „patriotismului“ în Ungaria. S'a aflat însă cu toate acestea un preot evangelic, care cu ocaziunea alegerilor de deputați dietali din 1896 și-a permis, nu să cânte, ci numai să fluere acest cântec antisemit. Atăta a fost de ajuns pentru-ca Jidanii să-l incurce într'un proces, care a durat până în zilele acestea, când amintitul preot evangelic, cu numele Kovacs Kalman din Rakospalota, a fost osindit din partea tribunalului din Vaț la 50 fl. amendă. „Alkotmány“ înșosece această scire cu următoarea exclamare: „Las' să scie Kovacs, că prețul poesiei fluerate de el, în care poesiă vin nume germane ca Erger, Berger, Schossberger, este 50 fl., când un nume ca „Hunyadi“, „Rakoczi“ etc. costă nume 50 cr.“

Furt de timbre. Sâmbăta trecută a fost arestat în Budapeșta fostul deputat dietal Coloman Szecșödy, care de preșent este funcționar în ministerul de finanțe la despărțământul pentru controlarea timbrilor. S'a descoperit despre el, că făcuse „gșeft“ cu timbre, făcënd pe calea această hoții în sumă de 60.000 fl. În afacerea această sunt implicați și alți „cavaleri“, cari încă au fost arestați. Cercetarea curge încă. Un cafegiu cu numele Fay a dispărut dimpreună cu femeia lui. Szecșödy făcea „gșeftul“ așa, că ocolele de timbre destinate spre nimioire pentru vr'un defect ôre-care, el le reținea întregi și timbrele bune le vindea cu preț redus.

Mosaic antic. În Sparta s'a desgropat un mosaic antic de șese metri pătrați. El conține la mijlocul lui imaginea palatului regelui Lykomedes din Skyros, care dă o idee de splendoră palatelor regilor grecesci.

Un hotel pustiit prin foc. Duminecă a izbucnit incendiu într'unul din cele mai mari hoteluri din New-York. Era hotelul „Windsor“, cu 600 odăi, cari din nenorocire toate erau ocupate. Focul a izbucnit tocmai în momentul, când Irlandesii din New-York serbau ziua patrônei lor. Ôșpeții din hotel erau curioși să vadă corțejul, care mergea pe stradă; toți ocupau ferestrele, când focul izbucni într'o odăie din etajul al doilea. O perdea luase foc și de aici focul s'a lătit cu atăta putere și celeritate, încât în timp de 1 ôra hotelul fu numai o ruină. O mare panică se produse printre locuitorii hotelului. Ca să-și mân-

a-șenc și liniștit observator al ômenilor și lucrurilor.

* * *

Când mórtea se apropiă, iubirea mamei și a fiului luă proporții mari, adênci și șguduitoare.

— Mamă, mamă! șoptea mereu fiul, aprôpe nebun de vecinica repetiție a acestui cuvânt. Si ne mai putënd s'o părăsescă nici pe un moment, el se alătură și mai gingaș de ea. Femeia privia la el incremenită, și în privirea această s'a cumulat întréga ei dragoste de mamă.

— Cum te simți, mamă?

— Mai bine.

Urmără pauze lungi, grozave, pauze, cari l'au înflorat.

— Spune ceva, mamă.

Ea făcù semn, că nu scie ce dice, își închise ochii și-și clătina obosit capul. Apoi căđu érași în somnu-i adênc, fața i-se împietri, cu ochii deschiși pe jumătate, cu gura desfigurată și cu capul pe partea drêptă, ea trăia ultimele momente.

— Mamă, vorbește cu mine, spune-mi...

Trăia încă. Pietro îi apucă mâinile și începù să-i vorbescă încet, ca la copii; 'i spunea cât o iubescă, cât o adoră. Ea asculta, și ascultându-l părea, că glasul fiului său o deșteptă la nouă viață; respirul îi deveni mai ușor, mâna nu-i mai ardea așa tare și de pe frunte sudorile reci i-au dispărut. Dăr când din gura fiului său eșia inconștient întrebarea „spune-mi mamă“, când din toate ce vorbea el schinteia dorul după o taină; lui necunoscută, ea își întorcea capul, își închidea ochii, par' că ar fi căutat un loc, unde să móră în pace.

Dece zile a durat această luptă tăcută și grozavă între mamă, care din iubire nu vré să móră, și între fiu, care tot din iubire n'o lăsa să fie prada morții.

Puternică și sêlbatecă stă între ei o taină. A fost o luptă desperată, în care sufletul omenesc și-a arătat toate frumșetiile și ororile lui, și în care iubirea fu egoism și egoismul iubire.

* * *

Luminarea ardea cu flacără fină, afară șgomot, înăuntru spiritul morții.

— De ce ai stîns luminarea?

— Dumneșeule, nu mai vede lumea; ea môle.

El se plecă apoi în genunchi lângă pat și, cufundat în marea sa durere, turburat de liniștea din juru-i, țipând, plângënd, și smulgându-și părul, isbucni din el întrebarea, care nici-odată nu cuteză a-o face:

— O, mamă dragă! Spune-mi. Spune-mi, dulce și iubită mamă. Numai pe tine te voi iubi, spune-mi! Spune-mi-o din compătimire, din bunătate, din ori și ce, dăr spune-mi numele tatălui meu!

Mama, în care mai licăria ultima schinteie a vieții, își fixă ochii insticlați pe fiul său, și-și deschise gura, ca să respire.

— Nu! dîse ea cu glasul prelungit al muribunđilor.

Și-a întors apoi capul, se auđiră trei țipete lungi, sfășietóre, pipăi inconștient plapoma, respiră lung și greu, și — muri.

tuască viață, peste o sută dintre ei săriră pe ferestri, însă afară de 2—3, toți muriră pe loc. Pompierii n'au putut să ajute aproape nimic. Intre cei ce au murit, se află și o fată, cunoscută în New-Yorkul întreg, ca cea mai frumoasă. Părul îi era despletit, trupul învălât numai într'un cearceaf, se vede, că în momentul primejdiei făcea baie. Până acum nu s'a putut constata decât identitatea unei singure persoane, a doamnei Kirk, soția unui milionar din Chicago. În cursul incendiului, păreții uriași ai hotelului se ruinară, acoperind sub ei o mulțime de trecători. Poliția n'a putut încă să constate numărul morților. S'a aflat însă, că numărul răniților este de 50.

Teatru german. Măne, Mercuri, se va reprezenta „*Rosenkranz und Grunfeldstern*“ o comedie în 4 acte, de Klapp.

Reuniunea femeilor române din Blașiu.

Blașiu, 12 Martie 1899.

Reuniunea femeilor române de aici, și-a ținut azi în sala de desemn a gimnaziului a 17-a adunare generală în prezența unui public ales, în care mai cu seamă a fost bine reprezentat sexul femeesc. Adunarea a fost animată, dela început și până în sfârșit, plină de un rar interes, suscitată și nutrit de strălucitele rezultate ale acestei vrednice Reuniuni, și a decurs în modul următor:

Presidenta Reuniunii, D-na *Aurelia N. Solomon*, a deschis adunarea la orele 10 a. m. cu o prea frumoasă vorbire.

A urmat apoi raportul bine și conștient redactat al secretarului Reuniunii, a D-lui Dr. *Ambrosiu Chețan*. Din partea specială a acestui raport însemn următoarele:

Comitetul în anul trecut a ținut 10 ședințe, în cari a lucrat pentru promovarea Reuniunii, în deosebi s'a ocupat cu aranjarea tombolei, al cărei venit a trecut peste 1000 fl.

Reuniunea are 117 membrii: 7 onorari, 17 fondatori, 33 pe viață, 12 ajutători pe viață, 25 ordinari și 23 ajutători. *Averea* Reuniunii cu finea anului 1898 în general a fost de: 3559-26 fl.

După acestea a urmat raportul detaliat despre revisiunea socotelilor și despre averea Reuniunii. D-l profesor *Ioan F. Negruțiu*, ca raportor, cu frumoase cuvinte a arătat cum a crescut averea Reuniunii pe lângă totă vitregimea anului și în 1898. Din 3559 fl. 26 cr. subtras 3312-65 fl., rămân 246-61 fl., o sumă destul de frumoasă, decât luăm în considerare, că Reuniunea pe anul 1898 și-a înmulțit ajutoarele dela 200 la 300, toate date la *copile sêrace* dela școala de fete de aici. Statul activ cu finea anului 1898 e: 3559-26 fl., care sumă raportorul crede, că la anul viitor, decât nu va trece, cel puțin va apropia suma de 5000 fl.

A urmat alegerea comisiunilor: în comisiunea I pentru censurarea raportului și încrierea de membri noi, au fost aleși: D-l prof. *Aron Deac* și D-șora *Rosica Căpușan*, în comisiunea II pentru suprarevizarea rațiunilor au fost aleși: d-l profesor *Gavril Precup* și d-șora *Georgina Bucșa*. Cu acestea s'a suspendat ședința.

După redeschiderea, d-l *Deac*, raportor comisiunii I, prin o frumoasă vorbire laudă zelul și activitatea Comitetului întreg, care a lucrat cu atâta conștientitate pentru înaintarea Reuniunii, și propune, să se ia raportul cu aprobare spre cunoștință și tot-odată să se exprime mulțămirea protocolară Comitetului „pentru activitatea sa febrilă“ și să se dea absolut. De membră ordinară s'a înscris D-na *Maria Trif* din Kún-Sz.-Marton.

D-l *Precup*, ca raportor al comisiunii II, raportază despre suprarevizarea rațiunilor și confrontarea acelor documente și „constată cu multă satisfacție și mulțămire, că în proporțiune cu creșterea resurselor, au crescut și ajutoarele, ce se dau copiilor sêrace“, apoi propune să se aprôbe rațiunile, în D-nei casiere *Cornelia*

Deac, pentru prompta și esacta administrare a averii Reuniunii“ să se exprime mulțămirea protocolară și să se dea absolutul pe 1898. Atât raportarea și propunerea d-lui *Precup*, cât și a d-lui *Deac* se iau spre cunoștință și se primesc în-tocmai.

S'a mai ales comisiunea pentru verificarea procesului verbal al ședinței, și cu acesta s'a încheiat adunarea.

Aceste le-am scris, ca să pôtă lua mulți și multe exemple. „Voiesce și vei pute!“

J. R.

Cantinele școlare în România.

Instituția cantinelor școlare, ce au început a se înființa în România, se vede a fi foarte practică. Scopul lor este, de-a ușura copiilor de țărani cercetarea școlii mai ales în acele localități, unde populațiunea e resfirată și în mare parte prea depărtată de școlă.

În județul Vâlcea, de exemplu, s'au înființat 65 cantine școlare, dintre cari 15 sunt cu dormitor. În aceste cantine au prânț și cină, precum și cuartir peste noapte 295 copii, în 2490 au numai prânțul. Resultatul înființării acestor cantine este, că numărul școlarilor a crescut dela 5926, câți erau anul trecut, la 8270. Partea cea mai mare a școlarilor o dă tocmai acea clasă a populațiunii, care de vece era condamnată a sta sub obrocul întunecului din cauza sêrăciei. Copiii acestei populațiuni sêrace cercetază acum școala bucuos, căci aici găesc și o hrană mai bună, pe care în casele părintești nu o află și care are să contribuie atât de mult la îndreptarea dezvoltării lor fizice.

Cantinele sunt susținute din caritatea publică. Bărbați de inimă fac daruri, bătrânii înșiși au oferit ajutoare însemnate parte în bani, parte în bucate, unele comune au dat chiar câte 100—300 de lei pentru susținerea cantinei.

Privitor la funcționarea cantinelor, eștragem aci câteva date dintr'un interesant raport, pe care d-l revisor școlar al județului Vâlcea, D. *Constantinescu*, l'a adresat de curând ministrului român de culte și instrucțiune publică:

Cei-ce dorm la cantine, dîce raportul, vin Duminecă sêra și se întorc Sâmbătă sêra pe jos, rar vin cai și căruțe de-i transportă. Fiă-care și-a adus așternutul său, în primăria și învățătorul, mai din fonduri comunale, mai din fonduri, ori din material adunat de pe la omeni, au făcut paturi lungi țărănești, cari se curăță în fie-ce dimineață; lemnele de încălțit se aduc cu rëndul de părinții copiilor; în provisiile, ca: mălaiu, fasole, linte, varză, cartofi, cêpă, sare, lapte, ouă și câte puțină carne sêu păseri netăiate, se aduc pentru o săptămână și se dau învățătorului diriginte. Acestea se pun la olaltă cu provisiile, ce se aduc zilnic de copii ce iau numai masa de prânț, provisiile cari sunt tot ca cele de mai sus, și prin îngrijirea dirigintelui se prepară din ele (în vederea stricăciunii, la cari ar fi expuse unele lucruri) pentru toți în comun, de cătră o femeie însărcinată înadins cu acesta și care se plătesce din fondurile puse la dispoziția dirigintelui prin subscrieri, ori alte ajutoare; în Stănescul de Olt, unde e cantină cu dormitor, și în Slațișoara de Horez, unde e cantină fără dormitor, plata femeilor se face de stat. Plata variază după localitate: dela 5—10 lei pe lună pentru cantinele fără dormitor, și 10—20 lei pentru cantinele cu dormitor. Sunt totuși comune, cum e Șirinésa, unde părinții unui copil dau pe rënd masa pentru toți copiii, fără a mai aduce vr'unul oeva; dăr acesta i nepractic și fără siguranță. Camerele de cantină sunt sêu camerele în plus de pe la școlii, sêu case anume închiriate pe lângă școlii.

La ori-ce masă sunt tot deuna 2—3 feluri de mâncăr calde, ca: fasole fêrtă, cartofi, mâncare și mălaiu în țest, ori mălăigă sêu turtă de făină; linte, varză călită, cartofi copti, etc., lapte fêrt și ouă jumări, tocană cu carne, preparată cu cêpă multă și zémă, etc.

Vasele de bucătărie s'au procurat din fondurile adunate: în general aceste vase sunt de pământ, în lingurile, furculițele, talerile și șervetele trebuitoare și-au adus fiă-care de-acasă.

Pentru cei absolut sêraci, se găsecce tot-deuna un prisos de un sac cu mălaiu, 1—2 băniți cu fasole, cartofi, etc., tôte oferite prin stăruințele învățătorilor de cătră fruntașii satelor. Cu chipul acesta se înlătură și marea mahnire, ce ar produce unora misera stare a părinților etc.

Idei fundamentale în economia politică.

De Ioan Socaciu.

III.

Știința economiei naționale (sociale).

(Urmare.)

Fiă-care știință specială își alege o sferă de lucruri (fenomene, fapte) și, cuprîndu-le într'o sigură idee, într'o singură noțiune abstractă, însemnată adeseori cu o singură numire, își determină obiectul ocupațiunii sale. Astfel vedem, că o știință se ocupă numai cu plantele (botanica), alta cu mineralele (mineralogia), alta cu animalele (zoologia) etc.

Tôte fenomenele din lume se deosebesc în trei sfere, în trei grupe principale: fizice, psihice și sociale¹⁾. Fiă-care dintre acestea se subîmparte la rëndul său în diferite ramuri. Așa se împarte și știința în trei grupe de științe: fizice (naturale), psihice și sociale.

Fenomenele sociale constau din raporturile, în cari stau omenii unii cu alții și se nasc prin conlucrarea mai multora, a unei mulțimi de omeni. Omenii stau în raport unii cu alții în viața familiară, în viața de stat, pe teren de drept și economic. Tôte raporturile acestea sunt fenomene sociale și după felul lor se subîmparte grupa științelor sociale în științe de stat, de drept și economice politice. Așadără știința economiei politice, pe care unii o numesc simplu „*economia națională*“, alții „*economia politică*“ și alții „*economia socială*“, face parte din grupa științelor sociale și se ocupă cu fenomenele economice după cum acestea sunt, se nasc și decurg între și prin conlucrarea unei mulțimi de omeni, adecă în societatea omenescă, la națiunii și popore organizate ca stat.

2. Calea, pe care porcede o știință pentru a-și realiza problema, pentru a descoperi adevêrul, se numesc în limbajul științific „*metoda*“. Două căi, două metode principale are știința: inducțiunea și deducțiunea. Metoda deducțiunii (deductivă) ia un adevêr descoperit, constatat și primit, ca premisă, ca cauză generală, din care apoi deduce după regulile logice adevêrurile speciale ca consecuență, ca efecte, scurt, metoda deductivă porcede dela cauză la efect, dela general la special. Metoda inducțiunii (sintetică) porcede invers, dela efect la cauză, dela special la general, ia lucruri cunoscute, adevêruri speciale, descoperite pe calea observațiunii

¹⁾ Trebuința de o divisiune a muncii pe terenul științei s'a simțit de mult și, corêspunștor cu împărțela fenomenelor, s'a împărțit și știința în mai multe clase. Cea mai cunoscută și mai usitată este împărțela fenomenelor în două clase: fizice și psihice, și corêspunștor acestora împărțela științei în științe naturale și spirituale (cele din urmă numite și morale, morale politice). Științele naturale au de lucru cu fenomenele din natura anorganică și organică, cu căutarea legilor, cărora sunt supuse aceste fenomene, care va să dîcă cu căutarea legilor fizice; științele spirituale caută legile, cari dominéză spiritul omenesc și dezvoltarea lui. Auguste Comte și după el Quetelet au arătat, că există o clasă de fenomene, cari nu se pot pune nici între cele fizice și nici între cele psihice, și acestea sunt fenomenele sociale; astfel unii învățați au adoptat împărțela fenomenelor în trei clase și, corêspunștor acestora, a științei în trei grupe; alții însă privesc fenomenele sociale ca o subspecie a celor psihice (veđi I. Mill. Logica I cap 4 Gumpłowicz, Sociologia p. 53 ș. m. d. Rumelin, Gezetze der Geschichte 1848).

și caută îndêrēt nascerea și dezvoltarea lor. Fiă-care din aceste două metode are în serviciul său altele speciale. Metoda deductivă are în serviciul său pe metoda matematică, pe care folosindu-o deducțiunea devine esactă, în metoda inductivă are în serviciul său ca metode de observare statistică și istorică, adecă metoda statistică și istorică.

Scriitorii economiști din trecut și prezent reprezintă diferite vederi despre obiectul, problema și metoda științei economice și astfel se împart în mai multe școle economice, deosebite una de alta, între cari mai principale sunt: școala liberală, școala socialistă, școala istorică, școala creștină și școala austriacă.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 21 Martie. Fôia oficială publică legea de indemnitate sancționată, care face finit stărei de *ex lex*.

New-York, 20 Martie. Hotelului Windșor i-au dat foc nisce têlharî, cari au voit să jăfuiască.

DIVERSE.

Insula narciselor. Spre sud-vest de Anglia se află grupul de insule „*Scilly Isles*“, care și-a primit acest nume poetic dela Englesi. Din aceste insule se transportă primăvara narcisi uriași pe piața Londrei, care servesc londonesilor ca flori de sezon. Tot omul, fie cât de sêrac, jêrfesce căț-va bani pentru a-și procura frumoasă și delicată flôre. În insula „*Scilly Isles*“ tot omul, tot locuitorul, se ocupă cu cultivarea acestei plante. Producțiunii mai cu dare de mână trimit la Londra câte 20,000 de cununî din acesta flôre. În primăvara trecută s'au vëndut nu mai puțin ca 700 măji metriche de flori din insula narciselor.

Platinajul în Canada. Șapte Canadieni, patinatori renumiți, au percurș o distanță de 274 de mile pe ghiacă. De pe insula Manitului s'au dus pe lacul Huron, de aicea pe Toronto, capitala Canadei de sus și acesta au făcut-o în 5 zile. În acest timp ei au găsit ospitalitate prin satele indigene. Traversară multe păduri și o mulțime de cursuri de apă ce au produs o mulțime de dificultăți. Ei au mers mai multe zile (5) pe o temperatură cu câte-va grade sub zero, încontinû.

NECROLOG. Flora Hurducaciu n. Diugan, soția d-lui Teodor Hurducaciu, zelosul învățător din Cojocna, a rēposat în 15 Martie n. c. în anul al 26-lea al etății și al 4-lea al căsătoriei. — Dumneșu s'o odihnescă în pace!

Literatură.

Un capitol din Contabilitatea duplă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superiôră din loc. O broșură de 82 pagini 8° mare, în care se tractéză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, pôte ori și cine să învețe contabilitatea, adecă ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. O recomandăm tuturor, cari au daraveri comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. port. — De vëndare la *Administrația foii noastre*, la librăria N. I. Ciurcu, Brașov, și la *Tipografia arhidieceșană* în Sibiu.

Mulțămirea publică.

Hațeg, 1899.

În favorul sfintei „*Mănăștirii dela Prislop*“ în urma apelului emis cu data de 22 (10) Novembre 1897 de cătră Comitetul constituit spre scopul restaurării aceleia, au încurs următoarele oferte benevoale:

Pe lista Nr. 2. Escelența sa Dr. Victor Mihalyi de Apșa Archiepiscop și Metropolit în Blaș 20 fl., Ioan M. Moldovan preșos capitar 2 fl., Simeon P. Mateiș canonic 1 fl., Gavril Pop canonic 50 cr. Suma 23 fl. 50 cr.

Pe lista Nr. 3. Esceleța Sa Michael Pavel Episcop de Oradea-mare: 15 fl.

Fără listă au incurs dela d-l Dr. Alexandru Hossu avocat în Deva 50 fl., și dela Dâmba soția sa Aurelia Hossu au incurs: 20 fl. Suma 70 fl.

Pe lista Nr. 5. dela Ven. Capitulul din Lugos, anume: Ilustritatea Sa Stefan Moldovan Preposit capitular 10 fl., Andrei Liviu canonic 2 fl., Petru Pop canonic 2 fl., Ioan Madincea canonic 1 fl., Beniamin Densușianu canonic 2 fl. și Ioan Boroș canonic 1 fl. Suma 18 fl.

Pe lista Nr. 7. dala Ven. Capitulul din Oradea-mare, anume: Teodor Kővári preposit 2 fl., Artemiu Sarkadi canonic 2 fl., Georgiu Juhás canonic 2 fl., Moise Neșiu canonic 3 fl. și N. N. 1 fl. Suma 10 fl.

Pe lista Nr. 288. (colectant Cl. Dr. Dr. Teodor David, capelan castrans în Brașov) D-la Dr. T. David 3 fl., Ioan Săbădean comerciant 10 fl., Frații Stănescu 10 fl., Constantin cav. de Steriu 20 fl., Fil. A. 10 fl., Elena A. Popovici 10 fl., N. Mocau 5 fl., Diamandi Manole 5 fl., nat. griech. Kirche 5 fl., N. N. 5 fl., Petru Pop 4 fl., D. Eremias nepotii 2 fl., Ioan Moldovan în Bucures 3 fl., N. N. 4 fl., Simion Dămian 5 fl., Ioan Dușoiu 2 fl. Suma 103 fl.

Pe lista Nr. 13. dela „Auraria“ institut de credit în Abrud 20 fl., Dr. Vasile Fodor adv. 2 fl., Al. Filip avocat 3 fl., Lăneș Gurchescu 1 fl., Nic. Lobouțiu 1 fl., P. Macavei 1 fl. Suma 28 fl.

Pe lista Nr. 486. dela „Hategana“ institut de credit în Hateg 15 fl.

Pe lista Nr. 35. dela „Fortuca“ institut de credit în Rodna veche 10 fl.

Pe lista Nr. 30. dela „Oravițana“ societate pe acții în Oravița 5 fl.

Pe lista Nr. 40. dela „Riureană“ institut de credit în Capolnoc Mănaștur 5 fl.

Pe lista Nr. 79. dela D-l George Vișa în Zlatna 1 fl.

Pe lista Nr. 105. (colectant D-l Vasile Micușan cleric. abs.) dela credințioșii din Sând și Turda 3 fl. 90 cr.

Pe lista Nr. 80. (Colectant D-l Nicolau Belone în Ticvanu-mare) dela Dr. N. N. în Căcova 1 fl., ér din Ticvanu mare Petru Popovici 1 fl., Vrauniciu Valerian 50 cr., Ioan Stoina 1 fl., Iacob Jena 50 cr., Toma Sorinea 50 cr., Stanca 50 cr., G. Căimanu 1 fl., Iuliu Birvu 50 cr., Dem. Rusu 1 fl., Sofron Păscu 50 cr., Vas. Leza 1 fl. și Nic. Belone 50 cr. Suma 10 fl.

Pe lista Nr. 107. (Colect. D-l Gerasim Vana, cleric în Budapesta) dela G. Vana 50 cr. și dela alți clerici de-acolo 2 fl. 75 cr., Suma 3 fl. 25 cr.

Pe lista Nr. 191 (colect. D-na Luiza Pop, protopopă în Hunedóra) D-la D-na Butsi Clementina 2 fl., Elisabeta Dănilă 1 fl., Sofia Boldin 1 fl., véd. Ida Mureșan 50 cr., Amalia Buda 50 cr., Amalia D ma 1 fl., d-na Schalát Iozsef 1 fl., N. N. 50 cr., d-na Suhajda György 50 cr., Elena Popovits 50 cr., véd. Cserny Iozsef 1 fl., Dr. A. Feier 1 fl., Petru Moisin junior 1 fl., D-na Dr. Büchler Mór 1 fl., Ales. Dima a Evuții 1 fl., Balint Károlina 50 cr., Luiza Pop 1 fl., Béra Anna 1 fl., Butsi Ottila 50 cr., Dancé Anna 1 fl., Sofia Stoichița 50 cr., Maria Muntean 1 fl., Hlavács Johan 50 cr., Gabriele Mátyásfy 1 fl., Elena Tulea 1 fl., Maria Schuster 50 cr., Viorica Schuster 50 cr., d-na Lecher Victor 50 cr., N. N. 30 cr., Eremie Muntean 50 cr., Szt. Fer. Zárda 1 fl., Nehéz 1. 50 cr., Strauss F. 50 cr., Maria Oprea 1 fl., Schürger Etelka 60 cr., Ales. Cassian notar 2 fl. Suma 29 fl. 40 cr.

Fără listă au incurs dela D-l Aurel Popescu și soția comerciant în Sibiu 10 fl.

Pe lista Nr. 782. (colect. Dâmba Iuliana Habor, nasc. Pop preotă în Lugos) dela d-nele: Iulia Habor 2 fl., Emilia Avramescu 1 fl., Catarina Madincea 1 fl., Emilia Rezei 1 fl., Ecaterina Rezei 1 fl., Adela Costin 1 fl., Livia Densușan 1 fl., Teresia Popescu 1 fl., Elena Turelik 1 fl., Raveca Jivanca 1 fl., Cati Jevenescu 50 cr., Maria Bercian 1 fl., D-na Tit Hateg 1 fl., N. N. 1 fl., Maria Biberia 1 fl., Silvia Dr. Maior 1 fl., Cristina Truce 1 fl., Maria Păunescu 50 cr., Elena Jucu 50 cr., Maria Jucu 50 cr., Elena Römer 2 fl., Sofia Grozescu 50 cr., Maria Teodorovici 40 cr., Catarina Ghura 60 cr., Augusta Dobrin 50 cr., Sabina Florescu 1 fl., Ana Ardelean 50 cr., Elisabeta Grecu 1 fl., Roza Szabó 1 fl., Valeria Popovici 50 cr., Constanța Bercian 1 fl., Elena Niagu 50 cr. Suma 28 fl.

Pe lista Nr. 163. (colect. D-na Eugenia Pop nasc. Janza, protopopă în Baia de Criș) D-la Eugenia Pop 1 fl., Tobia Mihailovici 1 fl., Romul Coțolici 2 fl., Ioan Măscan 1 fl., Dr. Nic. Robu 1 fl., Adela Balázs 1 fl., Petru Gligor 1 fl., T. Pop adv. 1 fl. Suma 9 fl.

Pe lista Nr. 130 și 162 (Colect. D-l Constantin Pop, protopop în Baia de Criș) D-la Constantin Pop 1 fl. și dela credințioșii de acolo 6 fl. 25 cr., Suma 7 fl. 25 cr.

Pe lista Nr. 190 (colect. D-na Maria Cassian în Kb. Tophta). D-la Dr. Dragits 50 cr., Petrian 50 cr., Maria Ionașcu 1 fl., Stock R-zó 50 cr., Takáts L. 40 cr., Muntean Eremias 50 cr., Maria Cassian notăresă 1 fl., Ales. Cassian notar 1 fl. Suma 6 fl. 40 cr.

Pe lista Nr. 184. (Colect. D-l Stefan Berinde preot în Câmpul lui Neagu). D-la St. Berinde 1 fl. 01 cr. și dela credințioșii de acolo 3 fl. 22 cr. Suma 4 fl. 23 cr.

Pe lista Nr. 217 dela D-l Marcu Cătățian din Reghiu 5 fl.

Pe lista Nr. 251. colect. On. Dionisie Dobresan paroch în Sânta Marie Orlea). D-la biserica și credințioșii din Sălașul inf. 3 fl. 04 cr.

Pe lista Nr. 253 (colect. D-l Iuliu Rațiu, protopop în Orăștie). D-la Iuliu Rațiu 2 fl., Anastasia Roșca 1 fl., Lucreția Suci 1 fl., Așenlap 1 fl., Dr. Pop 1 fl., S. Corvin jun. 50 cr., L. Bercian 50 cr., Victoria Dr. Erdélyi 1 fl., Vasile Popovici 50 cr., Ana Pop vici 50 cr., Nicolau și Raveca Rob 2 fl., Pavel Rob 1 fl., Maria Rob 1 fl., Ioana Păscu 1 fl., din Almașul-mare, dela Teodor Trif 50 cr., Maria Trif 50 cr. Aron Trif 50 cr. cr. Suma 15 fl. 50 cr.

(Va urma).

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov, cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu târgurile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinăritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmază diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Martie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.85
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. câil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Impr. câil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.20
Oblig. câil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.40
Bonuri rural ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.75
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de aur austr.	120.15
Losuri din 1860.	139.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	913.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	396.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	367.70
Napoleoniori	955 1/2
Mărci imperiale germane	109.—
London vista	120.4 1/2
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.95
Note italiene	44.20

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Martie 1899.

Banconota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.46
Napoleon'd'or. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.63
Ruble Rusescei Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	68.50	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.70	Vënd.	—
Scriș. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

DESEMNI

pentru modele de croit și confecționare de rochii, învățată după sistemul vienes Schack, fundamental și conștientos Adele Hermann, Brașov strada Rochus 3. Cei-ee vor a lua instrucție se pot anunța dîlnic. Comande pentru modele de croit după măsură, se execută cu esactitate.

PUBLICAȚIUNE.

Din partea subscribului căpitanat se dispun în cestia mănării vitelor în cetate, următoarele dispozițiuni provisorice:

1) Mănarea vitelor se permite numai prin strada neagră, strada castelului și strada orfanilor.

2) Vite mai mari au de a-se mână legându-se două câte două. Dacă se mână numai o bucată, atunci vita acésta este de a-se conduce numai de fringhie.

3) Vitele mănate sunt de a-se înșeți de un anumit număr de păztori.

Călcarea acestor dispozițiuni se pedepsește cu o pedepsă până la 20 fl. séu cu arest corespundător.

Brașov, 9 Martie 1899.

3—2 Căpîtinatul orașenesc.

1898 B. — 718/2.

Másolat.

Ő Felsége a Király nevében!

A brassói kir. jbiróság, mint büntető biróság, becsület sértés vétséggel vádolt Kolibán Iuon elleni bünygyben a megtartott tárgyalás alapján hozta a következő

Itéletet:

Vádlott Kolibán Iuon, brassói születésű és lakos, gr. kel. vallásu, 41 éves, nős, 3 gyermek atyja, vagyonos, irás tudó, büntelen, a larka D. D. meter sérelmére elkövetett a btk. 261. § ba ütköző a btkv 261. §-sa szerint minősülő becsület sértés vétségben künösnök mondatik ki, s ezért a btkv 261. § sa alapján az 1892. évi XXVII t. cz. 3. §-ába jelzett czélokra ferdítendő, ezen itélet jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt küllöbeni végrehajtás terhe mellett alólrott kir. járásbiróságához befizetendő, behajthatlanság esetén a btkv 53. § sa alapján négy (4) napi fogházra átváltoztatandó, husz (20) frt. pénzbüntetésre s a felmerülendő bünygyi költségek hordozására ítéltetik és köteles magánv. Járka D. Dumitruinak az ügyvéoi képvisellel felmerült költségek fejében 11 frtot 8 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Végül köteles ezen itéletet a jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt egész terjedelmében Brassóban megjelenő „Gazeta Transilvaniei“ czimű napi lapban saját költségén közzé tenni, ellenkező esetben jogosítva leendő a közzétételt magánvádló eszközölni és az ezzel járó költségeket vádlottal végrehajtás terhe mellett követelni.

Brașo, 1898 deczember hó 24-én.

Mihályi s. k. kir albiró.

S'a sfîrșit cu tusea!

Cel mai bun mijloc de casă snt Bombóne de cépă veritabile ale lui Oscar Tietze, care au efect grabnic contra tusei, răgușelei, flemei etc. Numai pregătirea specială a bombónelor mele asigură efectul. Fiă-care observe numele Oscar Tietze și marca cepei, de ôre-ee există imitații stricătoare.

In pachete à 20 și 40 cr.

Depot principal: F. Kirizan farmacist, Kremsier.

Deposit în Brașov și în cele mai multe Farmacii, Droguerii și Băcăni din Ausiro-Ungaria. 15—20,478.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, sufficient pentru o garnitură de haine bărbăteșce costă numai

fl. 2.80	stofă bună
fl. 3.10	„
fl. 4.80	„
fl. 6.—	„
fl. 7.75	fină
fl. 9.—	mai fină
fl. 10.50	forte fină
fl. 12.40	englezescă
fl. 13.95	Kamgarn

Depositul fabricii de postav Kiesel-Amhof in Brünn. Mostre gratis și franco. — Liferăție conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică, are mare avantaj. Spre lămurire următoarele: Adolf Kraus, comerciant de postavuri în Budapesta dá croitorului pentru comande făcute la el de fl. 10.— un pantalon cu 50 cr., d. fl. 20, un costum cu 1 fl., de fl. 60, un costum fin grati.

Afără de acésta are croitorul rabat 3 fl.— per metru și 20%.

Acéste tóte le plătesce particulari, carl comandă haine la croitor după cartea de mostre a lui Adolf Kraus.

9—24. 09.

!! Ne mai audít !!

191 obiecte splendide cu fl. 2.20.

- 1 Ciasornic aurit cu garanță de 3 ani.
- 1 laș aurit.
- 1 etui de țigare.
- 1 oglindă fără de toaletă în etui.
- 1 notes legat în pânză engl.
- 1 garnitură de h-toni prima Double aur.
- 1 părechii (cerce) din prima Double aur cu petri imit.
- 1 garnitură de scris.
- 1 săpen parfumat.
- 22 condee pachetate original.
- 25 coli hârtie fină.
- 50 obiecte trebuincioșe la gospodărie

Acéste 191 obiecte lifereză numai cu fl. 2.20 (un ciasornic singur valoréză atât) Casa elvețiană de Export:

H. Scheuer, Krakau. Iosefsgasse 46.

Ce nu convine se primesce înderét. 8—10,480.

Gazeta Transilvaniei cu numărul à 5 cr. se vînd

Schimbare de local!

Subscribul aduc la cunoștința On. clientele, că mi-am strămutat atelierul meu de croitorie bărbăteșcă în Strada Orfanilor (Scheilor) Nr. 5 alături de Restaur. „Imperatul Român“.

Tot-odată recomand On. clientele, că mi-au sosit pentru sezonul de primăvară un frumos asortiment de stoffe mai mult englezesci, fabricație nouă și cu desamăuri moderne.

Comandele se esecută, ca și până acuma, prompt și cu prețuri cât se poate de reduse.

Cu stimă

George Bucă,

croitor bărbătesc, Str. Orfanilor Nr. 5.